

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY
KATEDRA TEORIE KULTURY

Autor rigorózní práce: Mgr. Eva Steinbachová

Název práce: Tradice javánské kultury

Vedoucí práce: PhDr. Václav Soukup, CSc.

Oponent práce: PhDr. Zdeněk Uherek, CSc.

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Předmětem rigorózní práce Mgr. Evy Steinbachové je teoretická analýza kulturního dědictví javánské kultury. V centru zájmu autorky stojí zejména problematika hinduistických a buddhistických zdrojů javánské kultury a jejich sociokulturních proměn v čase a prostoru. Práce programově navazuje na diplomovou práci a rozvíjí ji zejména o téma javánského divadla wayang. Z tohoto hlediska cítím jako nezbytné ocenit již samu volbu tématu a autorčinu snahu postihnout kulturní ohnisko tradiční javánské kultury, která představuje originální spojení původních indonéských kulturních prvků a komplexů s kulturní tradicí asijské hinduistické a buddhistické kultury.

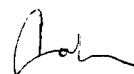
Práci tvoří pět relativně samostatných kapitol, ve kterých autorka z různých úhlů pohledu analyzuje základní kulturní témata tradiční javánské kultury a její proměny. V první kapitole, která představuje zasvěcený historický exkurz věnovaný analýze proměn javánské kultury v čase, autorka seznamuje čtenáře s historií Jávy. Druhá kapitola je věnována vývoji náboženství a filozofie na území Jávy od animismu, přes hinduismus a buddhismus k islámu a náboženskému synkretismu. V třetí, výrazně kulturologicky koncipované kapitole, autorka prezentuje tradiční javánskou architekturu jako semiotický systém. V centru jejího zájmu je zejména analýza chrámu Borobudur a chrámového komplexu Prambanan. Autorka správně prezentuje tyto monumentální díla jako složité systémy symbolů a významů, které v sobě

koncentrují podstatné sociokulturní ideje, hodnoty a normy buddhismu (Borobudur) a hinduismu (Prambanan). Svoji analýzu neomezují na architektonický výklad, ale věnuje pozornost také sochám a kamenným reliéfům, které umožňují postihnout způsob života a sociokulturní regulativy podstatné pro již zmizelé javánské kultury. V této části práce autorka dále rozšířila svoji diplomovou práci o další významné hinduistické chrámy. Považuji za nezbytné poznamenat, že se jedná o dosud nejkompaktnější přehled javánské chrámové architektury v české odborné literatuře. Ve čtvrté a páté kapitole, které představují zásadní rozšíření diplomové práce o ideové zdroje javánské kultury, se autorka zaměřila na javánské divadlo a literaturu. Za cennou lze považovat především kapitolu věnovanou historickým proměnám, typům a interpretaci javánského divadla wayang, které lze chápat jako nadčasovou metaforu životního stylu Javánců. Za pozitivní přínos práce lze považovat také skutečnost, že autorka své teoretické analýzy vhodně kombinuje s empirickými poznatky a zkušenostmi, které získala v průběhu svého pobytu na Jávě. Práce tak získává díky reprezentativní fotodokumentaci také významnou vizuální dimenzi.

Obecně lze konstatovat, že práce splňuje požadavky kladené na rigorózní práci. Jedná se o promyšlený konzistentní text postihující relevantní kulturologické téma. Práce je vybavená odpovídajícím poznámkovým aparátem a nadstandardní fotodokumentací. Přináší řadu věcných poznatků, které dosud nebyly v naší odborné literatuře publikovány. Předložený text je možné ocenit i pro vysokou stylistickou úroveň a informační hodnotu. Podle mého názoru již v této podobě jej lze publikovat. Považuji za užitečné, aby autorka v průběhu obhajoby seznámila komisi s tím, jak miní dále rozpracovat dané téma do podoby doktorandské práce.

Doporučuji k obhajobě

V Praze dne 20. 11. 2006

PhDr. Václav Soukup, CSc.